

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Lenky Matyášové, Ph.D. a JUDr. Jakuba Camrdy, Ph.D. v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalovanému: **Okresní soud České Budějovice**, se sídlem Lidická 20, České Budějovice, proti rozhodnutí ze dne 22. 10. 2009, č. j. V 53-401/2009 - 8, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 18. 10. 2010, č. j. 10 Nc 955/2009 – 77,

takto:

Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 18. 10. 2010, č. j. 10 Nc 955/2009 – 77, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích (dále jen „krajský soud“), kterým krajský soud zastavil řízení o kasační stížnosti stěžovatele z důvodu nezaplacení soudního poplatku.

Z předloženého soudního spisu bylo zjištěno, že stěžovatel byl v řízení zahájeném dne 3. 11. 2009 usnesením ze dne 22. 4. 2010, č. j. 10 Nc 955/2009 - 35, vyzván, aby ve lhůtě 10 dnů ode dne doručení usnesení odstranil vady podání, neboť předmětné podání neobsahovalo náležitosti § 71 odst. 1 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Usnesení bylo stěžovateli doručeno dne 26. 4. 2010. Stěžovatel vady podání ve stanovené lhůtě neodstranil. Krajský soud proto dne 3. 9. 2010 podání ze dne 3. 11. 2009 usnesením č. j. 10 Nc 655/2009 - 68 dle § 37 odst. 5 s. ř. s. odmítl. Usnesení o odmítnutí návrhu bylo stěžovateli doručeno dne 8. 9. 2010.

Proti výše uvedenému usnesení podal stěžovatel dne 9. 9. 2010 kasační stížnost. Protože stěžovatel nezaplatil soudní poplatek za podání kasační stížnosti, soud stěžovatele usnesením č. j. 10 Nc 955/2009 - 73 ze dne 10. 9. 2010 vyzval k jeho zaplacení, a to ve lhůtě 10 dnů ode dne doručení výzvy. Ve výzvě byl stěžovatel poučen o možnosti požádat o osvobození od soudního poplatku. Usnesení bylo stěžovateli doručováno na adresu, kterou jako doručovací uvedl. Zásilka byla soudu vrácena zpět a vyvěšena na úřední desce soudu dne 17. 9. 2010. Stěžovatel si výzvu k zaplacení soudního poplatku převzal osobně dne 27. 9. 2010. Soudní poplatek ve stanovené lhůtě nezaplatil.

Krajský soud proto dne 18. 10. 2010 usnesením č. j. 10 Nc 955/2009 - 77 řízení o kasační stížnosti z důvodu nezaplacení soudního poplatku zastavil.

Proti usnesení o zastavení řízení o kasační stížnosti podal stěžovatel kasační stížnost. Namítá stupiditu a svévolnost postupu a rozhodování Krajského soudu v Českých Budějovicích, v důsledku čehož se nemůže domáhat zrušení usnesení na listu č. 77 spisu (kasační stížností napadené rozhodnutí o zastavení řízení-pozn. soudu). Stěžovatel uvádí, že již 21. 4. 2010 podal žádost o osvobození od soudního poplatku, avšak nebylo o ní rozhodnuto. Proto považuje výzvu k zaplacení soudního poplatku za šikanózní. Nadále jsou mu písemnosti doručovány nezákonným způsobem s vyloučením přijetí písemnosti zmocněncem. Soud falšuje údaje, neboť písemnost R 11164 nemohla být svěšena poté, co byla převzata. Písemnost nebyla převzata v obálce na listě č. 74 ani na listě č. 73, nýbrž písemnost na listě č. 35. Dne 27. 9. 2010 namítl stěžovatel neúčinnost doručení písemnosti na listu č. 73, soud však námitku přehlíží. Žádný účastník není dle stěžovatele povinen docházet na soud a zjišťovat, co mu mělo být doručeno. Stěžovatel tvrdí, že žádnou výzvu k zaplacení soudního poplatku neobdržel a tudíž nemohla lhůta k jeho zaplacení uběhnout dne 4. 10. 2010.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí krajského soudu v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel.

Nejvyšší správní soud připomíná, že je-li kasační stížností napadeno usnesení o zastavení řízení, přichází pro stěžovatele v úvahu z povahy věci pouze kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí krajského soudu o zastavení řízení. U kasačního důvodu ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. tedy Nejvyšší správní soud přezkoumává, zda krajský soud postupoval v souladu se zákonem, když zastavil řízení o podané žalobě či návrhu. Zdejší soud proto přezkoumal postup soudu, který v dané věci vedl k zastavení řízení o podané kasační stížnosti pro nezaplacení soudního poplatku.

Podle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích *„nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí; po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví“*. Podle odstavce 3 téhož ustanovení *„soud poplatníka ve výzvě poučí o tom, že řízení zastaví, jestliže poplatek nebude ve stanovené lhůtě zaplacen“*.

Podle doručenky založené v soudním spisu stěžovatel potvrdil svým podpisem, že dne 27. 9. 2010 převzal zásilku obsahující usnesení, jímž byl vyzván k zaplacení soudního

poplatku ve stanovené lhůtě s poučením o důsledcích jeho nezaplacení. Stěžovatel na doručenku kromě podpisu napsal, že obálku, v níž je mu zásilka doručována, má za nezákonnou. Stejnopis usnesení
vyzývajícího stěžovatele k zaplacení soudního poplatku, jehož základem byl tzv. vzor „*O. s. ř. 064 – usnesení soudu prvního stupně o výzvě, aby účastník zaplatil soudní poplatek, má-li být jednáno nebo rozhodováno až po zaplacení poplatku*“, založený v soudním spisu, obsahuje všechny zákonem předepsané náležitosti, a to výzvu k zaplacení, stanovení přiměřené lhůty a poučení o následcích nesplnění výzvy. Stěžovateli tedy byla doručena zásilka s usnesením, které obsahovalo všechny zákonné náležitosti. Skutečnost, v jaké obálce byla výzva zaslána, je zcela nerozhodná, neboť podstatné je, že výzvu obdržel a že tato mu zcela v souladu se zákonem ukládala procesní povinnost (zaplatit soudní poplatek) a poučila jej, co se stane, když tuto povinnost nesplní. Stěžovatel v řízení o kasační stížnosti o osvobození od soudního poplatku v souladu s poučením soudu nepožádal.

Stěžovatel však v kasační stížnosti namítal, že o osvobození od soudních poplatků požádal již dne 21. 4. 2010. Nejvyšší správní soud z obsahu předloženého spisu krajského soudu zjistil, že stěžovatel skutečně podáním, které došlo krajskému soudu dne 21. 4. 2010 (č. l. 33 spisu) požádal o osvobození od soudních poplatků a připojil k němu prohlášení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků (č. l. 34 spisu). Krajský soud o jeho žádosti nerozhodl zřejmě proto, že usnesením ze dne 3. 9. 2010, č. j. 10 Nc 955/2009 - 68, podání stěžovatele ze dne 3. 11. 2009 pro neodstranění vad tohoto podání odmítl. Přestože tedy stěžovatel požádal o osvobození od soudních poplatků v řízení před krajským soudem, nikoli v řízení o kasační stížnosti, nelze pominout, že jeho žádost o osvobození od soudních poplatků byla součástí soudního spisu a krajský soud k ní měl přihlédnout i po podání kasační stížnosti. Podle usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2007, č. j. 1 Afs 120/2006 – 117, „*předmětem „řízení“ před správním soudem není pouhý procesní úkon (správní žaloba, resp. kasační stížnost), což by koneckonců znamenalo jen vyjádření obecně odmítané teze, že procesu se má hmotné právo podřídit. „Řízením“ je pak nutno chápat konečné vyřízení soudní věci, tedy dokončený přezkum rozhodnutí správního orgánu. Řízení v tomto smyslu je pak pravomocně skončeno někdy již v prvním, jindy však teprve ve druhém stupni.*“ Pokud tedy účastník podal žádost o osvobození od soudních poplatků v průběhu řízení ve správním soudnictví, nemůže soud bez rozhodnutí o této žádosti příslušné řízení pro nezaplacení soudního poplatku zastavit.

Pokud stěžovatel namítá, že v převzaté obálce soudu výzva k zaplacení soudního poplatku nebyla, jeví se jeho tvrzení účelovým a nijak neprokázaným K otázce doručení výzvy k zaplacení soudního poplatku se vyjádřil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 29. 5. 2007, č. j. 8 Afs 35/2007 - 41 takto: „*Tvrdí-li stěžovatel, že v doručené zásilce od soudu obdržel pouze výzvu, aby se vyjádřil k možnosti projednat věc bez nařízení jednání, ale nikoli výzvu k zaplacení soudního poplatku z žaloby, přičemž na doručence a obálce je zřetelně uvedeno, že zásilka obsahuje dvě písemnosti včetně „vzoru 064 a 072“, tedy také výzvu k zaplacení soudního poplatku, mohl a měl v souladu se zásadou „vigilantibus iura“ v součinnosti se soudem tento rozpor odstranit. Neučinil-li tak, a nemůže-li věrohodně zvrátit údaj na doručence, vychází soud z toho, že byl k zaplacení soudního poplatku vyzván.*“ V daném případě byla na doručence uvedena písemnost 10 Nc 955/2009 - 73 vz. 064,072 25/9. Vzor o. s. ř. 064 je usnesením soudu obsahujícím výzvu k zaplacení soudního poplatku.

Má-li stěžovatel již více než dva roky problémy s doručováním prostřednictvím adresy „ poste restante“, nic mu nebrání, obzvlášť za situace, kdy iniciuje řízení a je účastníkem desítky soudních řízení, aby si zvolil jiný způsob doručování. Problémy s doručováním nelze přičítat soudu, jenž písemnosti doručuje v souladu s příslušnými ustanovení občanského soudního řádu.

Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost důvodnou a podle § 110 odst. 1 s. ř. s. napadené usnesení krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení, v němž je krajský soud vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. února 2011

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu